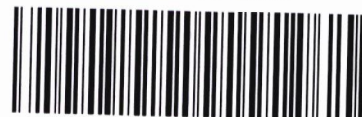

20 APRIL 2018

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

1015

Gemeenschappelijke Regeling

Recreatieschap Drenthe

Begroting 2019
(inclusief meerjarenraming 2020-2022)

Recreatieschap Drenthe

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief 2019.....	3
Verplichte paragrafen	9
Programmabegroting.....	11
Toelichting programmabegroting	12
Bijlage I: bijdragen gemeenten exploitatiekosten.....	18
Bijlage II: fonds Recreatie en Toerisme	19
Bijlage III: totale bijdragen gemeenten 2019.....	20
Bijlage IV: investeringsstaat	21
Bijlage V: meerjarenraming 2020-2022	22
Bijlage VI: begrotingsgegevens ten behoeve van het BBV	23

Aanbiedingsbrief 2019

INLEIDING

1. Algemeen

Voor u ligt de begroting 2019 inclusief meerjarenraming 2020-2022 van het Recreatieschap Drenthe. Het Recreatieschap Drenthe is als gemeenschappelijke regeling van de twaalf Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf, één van de instrumenten die de deelnemende gemeenten inzetten om snel, effectief, daadkrachtig én succesvol de toegevoegde waarde van de recreatief-toeristische sector op lokaal en regionaal niveau te vergroten.

Het Recreatieschap Drenthe is kleinschalig en zeker effectief. De sector recreatie en toerisme in Drenthe en Ooststellingwerf wordt gestimuleerd en nog beter op de kaart te gezet. Veel projecten worden ontwikkeld en uitgevoerd hetgeen zorgt voor 'reuring'. De sector veert weer op en investeert na jaren van crisis weer.

De toeristisch-recreatieve sector is continu in beweging. De vraagzijde verandert steeds sneller. Het thema voor het jaar 2019 is daarom ook 'Voortvarend vernieuwend'. Het Recreatieschap Drenthe heeft als doelstelling te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen en mee te bewegen met deze externe ontwikkelingen. Vanzelfsprekend blijven we op het gebied van financiën werken aan strakke discipline en duidelijke regels.

In de eerder opgestelde kadernota zijn de uitgangspunten voor deze begroting geformuleerd. Deze begroting bestaat uit het overzicht van de baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. De begroting bevat tevens de verplichte paragrafen. De begroting is in lijn met de kadernota 2019. De begroting is op 4 april 2018 in de vergadering van het Dagelijks Bestuur behandeld. De vaststelling in het Algemeen Bestuur staat gepland tijdens de vergadering op 28 juni 2018.

2. Financieel

De begroting 2019 is financieel gebaseerd op de begroting 2018. Hierbij is rekening gehouden met de ontwikkeling van de lonen en prijzen waar wij geen invloed op hebben (aanneem 2,5% loonkosten en voor overige kosten 2%). De begroting 2019 is opgesteld vanuit het uitgangspunt dat we de taken zonder extra additionele middelen (uitgezonderd dus de indexeringen) op een goede manier kunnen uitvoeren.

UITGANGSPUNTEN

Het Recreatieschap Drenthe heeft een belangrijke taak waar een stevige ambitie voor nodig is. De maatschappij verandert en dat geldt ook voor de vrijetijdseconomie. Het is belangrijk in te spelen op nieuwe trends en ontwikkelingen die de wensen en behoeften van onze gasten vervullen. Het Recreatieschap Drenthe wil in 2019 verder gaan met de kwaliteitsimpuls en verdiepingsslag in haar taken. Dit doet het Recreatieschap Drenthe door:

- haar gemeenten te 'ontzorgen' op het gebied van recreatief-toeristisch beleid door actieve kennisontwikkeling en proactief haar gemeenten mee te nemen in de ontwikkelingen binnen de sector;
- op het gebied van routestructuren te blijven groeien naar *hét routebureau van Drenthe*. Dé expert blijven op het gebied van het ontwikkelen, bewegwijzeren en onderhouden van recreatieve routes. Het Recreatieschap Drenthe heeft kennis en kunde van deze processen en stelt deze kwaliteiten ter beschikking om te komen tot een optimale route-infrastructuur in

heel haar werkgebied;

- door *projecten te initiëren, stimuleren, administreren* waardoor de sector in Drenthe zich blijft ontwikkelen als een gezonde sector zodat de werkgelegenheid en bestedingen zich op een goed niveau handhaven. Het stimuleringsfonds van het Recreatieschap Drenthe speelt hierin een perfecte rol.

Het beleid van het bestuur is gericht op efficiency, effectiviteit en kostenbeheersing. Het bestuur kiest voor 2019 om door te gaan op de ingeslagen weg. In 2018 is een goede stap gezet om toekomstgericht te investeren in de kracht van het Recreatieschap Drenthe. Hierdoor kan de organisatie meer mee bewegen met de toekomstige ontwikkelingen, met het fonds Recreatie en Toerisme als sterk stimulerend instrument.

VOORTVAREND VERNIEUWEND

In de periode dat de gemeenten te maken hadden met bezuinigingen vanwege de wereldwijde crisis heeft ook het Recreatieschap Drenthe fors bezuinigd (zeker gelet op de omvang van de organisatie). Vanaf 2012 is er structureel 10% bezuinigd op het Recreatieschap Drenthe.

In de begroting 2018 is de kentering ingezet van bezuinigen naar stimuleren. In het lopende jaar 2018 is het hierdoor mogelijk extra in te zetten op digitalisering binnen de pijler 'routebureau' (alle routes online beschikbaar, uitwisseling GIS-bestanden). Daarnaast wordt extra ingezet op het uitvoeren van onderhoud op de bestaande toeristisch-recreatieve infrastructuur. Het onderhoud van de toeristische infrastructuur is belangrijk om de kwaliteit hoog te houden en de uitstraling en beleving op hoog niveau te hebben. Zowel op het gebied van het digitaal aanbieden van de kennis en kunde van het Recreatieschap Drenthe als op het kwalitatief goed neerzetten van onderhoud laten we de toegevoegde waarde van het Recreatieschap Drenthe zien.

De post onderhoud blijft, ondanks de extra impuls, aandacht vragen. De reden hiervoor ligt met name in de toename van de recreatief-toeristische bewegwijzering (fietsknoop- en wandelknooppunten, MTB-routes, bebording hunebedden, bebording Geopark, toiletgebouwen recreatievaart etc.). Het bestuur blijft alert om het onderhoud en de financiën in balans te houden.

De loonkosten maken een significant deel uit van de exploitatiebegroting van het Recreatieschap Drenthe. Het Recreatieschap Drenthe volgt de gebruikelijke indexering en de verplichtingen vanuit de CAO (gemeente Assen). Het Recreatieschap Drenthe probeert om loonsverhogingen, voortvloeiend uit cao-onderhandelingen, in eerste instantie binnen de begroting op te vangen.

De onttrekkingen uit de reserveringen zijn overeenkomstig eerdere besluiten van het Dagelijks Bestuur. De in de begroting opgenomen bedragen zijn de maximale onttrekkingen. Mocht overschrijding hiervan noodzakelijk blijken dan zal hier toestemming voor worden gevraagd middels een bestuursbesluit.

In 2019 bestaat de vaste kern van de organisatie Recreatieschap Drenthe (ongeveer 8 fte). Het bezetting bestaat uit de volgende disciplines:

- directie	1 fte;
- beleid, advisering, projectuitvoering	2 fte;
- toeristische bewegwijzering	2,5 fte;
- ondersteuning (secretariaat, communicatie, financiële administratie)	2 fte.

Het Recreatieschap Drenthe initieert, geeft leiding aan, administreert vele (>30) projecten ter stimulering van Recreatie en Toerisme. Het Recreatieschap Drenthe opereert met een vaste kern medewerkers. Indien noodzakelijk wordt tijdelijk extra menskracht ingehuurd ter uitvoering van een bepaald project. De kosten van deze inhuur zullen altijd gedekt moeten worden vanuit de projecten.

Het Recreatieschap Drenthe dient van toegevoegde waarde te zijn voor haar gemeenten en voor de sector. Het Recreatieschap Drenthe wil proactief zijn, trends- en ontwikkelingen kunnen omzetten in praktische adviezen. Het Recreatieschap Drenthe is/wil het routebureau van Drenthe zijn van ontwikkeling, beheer- en onderhoud, monitoring tot promotie. Het Recreatieschap Drenthe wil op een professionele en effectieve wijze toeristisch-recreatieve projecten ontwikkelen die 'het verschil kunnen maken'. Dit kan alleen met betrokken, ontwikkelingsgerichte en goed passende medewerkers. Het kapitaal van het Recreatieschap Drenthe zijn de werknemers. Blijvend investeren in de ontwikkelkracht van de medewerkers is daarom van essentieel belang.

Fonds Recreatie en Toerisme

Jaarlijks wordt door de Drentse gemeenten en de gemeente Ooststellingwerf een bedrag voor dit fonds beschikbaar gesteld. Dit bedrag is gebaseerd op een – in de gemeenschappelijke regeling verankerde – vaste component in samenhang met de dagrecreatie en een variabele component gebaseerd op de toeristische overnachtingen in een gemeente. Met andere woorden: een deel van de toeristenbelasting wordt feitelijk direct via het Recreatieschap Drenthe ingezet.

De toezeggingen uit het fonds maken het mogelijk op snelle wijze andere subsidiemiddelen te generen (het fonds maakt het mogelijk om projecten in gang te zetten die anders niet, in beperkte omvang of met een veel langere aanlooptijd zouden zijn gerealiseerd). De inzet van het fonds is al jaren succesvol en de fondsmiddelen zorgen voor een grote multiplier (is vaak aanjager om andere middelen beschikbaar te krijgen).

De omvang van het fonds was in 2017 € 240.000,=. Uit de jaarrekening 2017 blijkt dat via het fonds een zeer effectief beleid mogelijk was, waardoor een groot aantal investeringen mogelijk zijn gemaakt (in 2017 voor een totaalbedrag van € 1.766.440,=).

In de jaren 2011 – 2017 heeft het fonds meegeholpen aan een investering in het Drents recreatief-toeristisch product van circa € 23 miljoen. Dankzij het fonds zijn onder andere de volgende projecten op een actieve en snelle wijze ondersteund: aanleg en onderhoud van fietspaden, de stichting De Hondsrug Unesco Global Geopark, voorzieningen voor de vaarrecreatie, toeristische ontwikkelingen in het landelijk gebied, ontwikkelingen dagrecreatie, poorten Nationale Parken, realisatie MTB-routes, ontwikkeling wandelknooppuntensysteem, Kwaliteitsteam Drenthe, Expertteam, Boomhut XXL, Vitale Vakantieparken Drenthe en de instandhouding van de recreatieve voorzieningen van Staatsbosbeheer.

Het fonds heeft zijn kracht en succes de afgelopen jaren bewezen. € 1 uit het fonds lukt € 4 van derden uit voor investeringen op het gebied van Recreatie en Toerisme in Drenthe en Ooststellingwerf.

Toeristische Informatievoorzieningen

Sinds 2016 heeft het Recreatieschap Drenthe een deel van de taken van de voormalige stichting Recreatievoorzieningen Drenthe overgenomen. In de afgelopen jaren liepen deze financiën naast de begroting van het Recreatieschap Drenthe. Vanaf de begroting 2018 is er voor gekozen om deze middelen niet meer naast maar structureel op te nemen in de begroting van het Recreatieschap Drenthe. Het niveau 2018 is leidend.

De activiteiten die het Recreatieschap Drenthe uitvoert liggen met name op het vlak van gemeentegrens overstijgende productontwikkeling (Drenthe brochure, fiets- en wandelbrochures; gratis te verstrekken materialen), versterken gastheerschap, meertaligheid van het informatieaanbod, samenwerking met regio's en een betere aansluiting tussen marketing en informatievoorziening.

Tevens zal per 1 mei 2018 middels een samenwerkingsovereenkomst met Marketing Drenthe de provinciale database achter www.drenthe.nl in eigendom en beheer van het Recreatieschap Drenthe komen. Het Recreatieschap Drenthe is nu verantwoordelijk voor het actueel en volledig (evenementen, bedrijven en routes) maken en houden van de centrale Drentse database (kosten € 50.000,-). Marketing Drenthe zal data uit deze database gebruiken voor haar campagnes. De marketing van Drenthe behoort namelijk niet tot de directe taak van het Recreatieschap Drenthe. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met Marketing Drenthe.

NIEUWE ONTWIKKELINGEN

a. Economie

Met ruim 1 miljard euro aan bestedingen en meer dan 22.000 arbeidsplaatsen (direct- en indirect) laat de sector recreatie en toerisme zien dat zij van groot economisch belang voor Drenthe en Ooststellingwerf is. De meerwaarde van de sector werkt ook door in andere sectoren als bijvoorbeeld het mkb. Met een stevige economische pijler als recreatie en toerisme is de vitaliteit van het platteland en de aantrekkelijkheid/leefbaarheid van steden en dorpen hoger.

Sprankelende dorpen en steden vergroten de aantrekkelijkheid van Drenthe. Gasten komen vaker en blijven langer hetgeen resulteert in meer uitgaven in de sector. Het is van belang dat alle stakeholders blijven werken aan de kwaliteit van het toeristisch product van Drenthe.

Samen met Marketing Drenthe en de sector zien we kansen in het buitenland. De binnenlandse markt is redelijk verdeeld. Meer overnachtingen in Drenthe zijn vooral te vinden in het verleiden van de Duitse en Vlaamse gast om in Drenthe hun vrijetijd door te brengen. Al in 2018 worden de eerste stappen gezet om deze markten stevig en goed te bewerken. Dit zal in 2019 en verdere jaren de nodige uitdaging betekenen.

Om de concurrentie met andere regio's het hoofd te kunnen bieden is een constante kwaliteitsverbetering (upgrading) van het aanbod nodig. De kwaliteit van dat aanbod moet zo goed mogelijk worden afgestemd op de wensen en behoeften van de verschillende doelgroepen. Dit vraagt om voortdurende investeringsimpulsen om bij te kunnen blijven en niet achterop te raken. Daarnaast is een actief marketing- en promotiebeleid hierbij een belangrijke randvoorwaarde.

Alle Drentse gemeenten, de Provincie Drenthe en RECRON hebben in het kader van het convenant 'Vitale Vakantieparken' de intentie elkaar de komende 6 jaren stevig vast te houden op het vitaliseren van de recreatiesector. Binnen dit project zullen de 2 lijnen vitale parken en functieverandering echt 'het verschil' in de sector kunnen gaan maken om de concurrentiestrijd aan te kunnen. Met meer excellent ondernemerschap, meer excellente ondernemingen zal het merk Drenthe nog krachtiger worden.

De samenwerking tussen overheden en ondernemers, ieder vanuit zijn eigen rol en taak, en tussen ondernemers onderling is de sleutel om succesvol te zijn.

b. Algemene Trends

Per saldo zijn de belangrijkste trends voor de toekomst als volgt weer te geven:

- groei seniorenmarkt steeds belangrijker;
- 80% van de Nederlanders maakt gebruik van social media;
- gebruik Big Data neemt toe (technologische ontwikkelingen gaan sneller);
- mobiliteit wordt duurder (milieukosten, olieprijs);
- trend naar veilige bestemming;
- deeleconomie (Social Travelling, Meet the local);
- betaalbaarheid;
- Y-generatie (co-creatie en zich zelf ontwikkelen);
- meerdere korte vakanties per jaar;
- toenemende belangstelling voor het cultuurhistorisch erfgoed/het romantiseren van de geschiedenis;
- algemene trend is de toeristische aandacht voor toegankelijkheid.

c. Beleid

In het kader van de begroting 2019 is het goed stil te staan bij de ontwikkelingen in de komende jaren. Vanaf 2016 is er weer sprake van groei van de economie en ook de recreatief-toeristische sector profiteert hiervan. Het aantal overnachtingen stijgt, de bestedingen nemen toe waardoor ook ondernemers weer meer vertrouwen krijgen.

Om de concurrentiepositie van onze regio te waarborgen is het van groot belang om de ontwikkeling van een samenhangend beleid op het gebied van recreatie en toerisme en een toename van de investering in de kwaliteit van het recreatief-toeristisch product en de promotie en marketing hiervan te borgen. Dit zowel in relatie tot de gemeenten als ook met en in relatie tot de provincie Drenthe. Op provinciaal niveau blijft een actieve rol van zowel overheden als bedrijfsleven dringend gewenst.

In gezamenlijkheid en goede afstemming Drenthe voortstuwende naar dé vrijetijds- en fietsprovincie van Nederland. Dit vraagt betrokkenheid, regie en creativiteit bij het ontwikkelen van vernieuwend beleid. Het Recreatieschap Drenthe heeft de afgelopen jaren laten zien een effectief en uniek instrument te zijn om de deelnemers in deze Gemeenschappelijke Regeling te ondersteunen richting een effectief gemeentelijk beleid.

d. Samenwerking

Voor het Recreatieschap Drenthe is samenwerking een vanzelfsprekendheid. De belangrijkste partners om de gezamenlijke doelen te bereiken zijn daarbij natuurlijk de gemeenten, de provincie Drenthe, Marketing Drenthe, recreatieparken, dagattracties, horeca en musea, sport- en evenementenorganisaties en cultuur- en natuurorganisaties.

Het Recreatieschap Drenthe heeft een belangrijke spilfunctie en speelt al een groot aantal jaren een aanjagende en uitvoerende rol bij de nieuwe ontwikkelingen in de vrijetijdseconomie van Drenthe. Met als doel het ontwikkelen van een vitale sector is het Recreatieschap Drenthe de initiator, (mede-)regisseur en coördinator voor alle Drentse gemeenten en Ooststellingwerf. Het project 'Vitale Vakantie Parken' is hiervan een mooi voorbeeld.

e. Slot

Het bestuur van het Recreatieschap Drenthe wil op een voortvarend vernieuwende wijze inspelen op de ontwikkelingen binnen het recreatief en toeristisch product. Zij ziet in het Recreatieschap Drenthe een uniek instrument om de gemeenschappelijke doelen te bereiken.

Recreatie en Toerisme spelen zich in hoofdzaak op gemeentelijk niveau af. Hierbij valt te denken aan het ontwikkelen van voorzieningen, zoals fietspaden, dagrecreatieterreinen, parkeervoorzieningen, stimuleren van evenementen en natuurbeheer. Juist Recreatie en Toerisme zijn beleidsterreinen waarbinnen gemeenten kunnen optreden en het verschil kunnen maken.

Er is sprake van een goed ontwikkeld toeristisch product Drenthe als er een duidelijke samenhang en afstemming is tussen de diverse gemeenten. Een toerist kent immers geen grenzen en ziet niet waar gemeente- en provinciegrenzen ophouden. Bovengemeentelijke beleidsontwikkeling is hier zeker een voorwaarde voor succes.

VASTSTELLING

Wij verzoeken u de begroting 2019 vast te stellen.

Het Dagelijks Bestuur

Verplichte paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Verbonden partijen
4. Grondbeleid

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Onder dit begrip verstaat het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) het verband tussen weerstandscapaciteit en de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor onze financiële positie.

De huidige omvang van de algemene reserve (per 31-12-2017 € 93.463,=) is gezien de omvang van de activiteiten en huidige inzichten beperkt voldoende.

Balansrisico's

Dit betreft o.a. openstaande vorderingen, afschrijvingsmethodiek op activa etc. Gezien het bedrag en van welke organisatie c.q. bedrijf wij een vordering hebben openstaan, zullen deze vorderingen niet lang "openstaan" (het zijn vorderingen met een legitieme basis). Betreffende de gehanteerde afschrijvingsmethodiek is grotendeels aansluiting gezocht bij de gemeentelijke uitgangspunten.

Gerechtelijke procedures

Op dit moment worden geen juridische procedures door of tegen de gemeenschappelijke regeling gevoerd.

Garanties

Op dit moment garanderen wij geen geldleningen die aan derden zijn verstrekt.

Onderhoud sanitaire voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart

In het kader van de bestrijding van de legionellabacterie vindt in het seizoen periodieke controle plaats. De fysieke toestand van de gebouwen is goed.

Coördinatie/projectverantwoording en uitvoering recreatief-toeristische projecten

Ook in 2019 en volgende jaren zullen projecten in uitvoering worden genomen. Deze projecten worden administratief en financieel verantwoord via een projectenadministratie. Door regelmatig overleg tussen de projectverantwoordelijke en de projectuitvoerende (juiste toepassing van de subsidievoorwaarden en de actualiteit van de projectadministratie) worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.

Organisatierisico's

De omvang en opbouw van de organisatie (gering aantal medewerkers) evenals de hoge werkdruk, kunnen financiële risico's tot gevolg hebben. Deze ontwikkelingen worden door het bestuur en management nauwlettend gevolgd.

Gezien het bovenstaande kunnen wij concluderen dat wij als gemeenschappelijke regeling geen risico's lopen die van grote materiële betekenis zijn.

2. Financiering

Algemeen

Het belangrijkste thema van de wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is het inzicht geven in de treasuryfunctie bij decentrale overheden. De doelstellingen, richtlijnen en limieten van het voorgestane beleid zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De treasuryparagraaf is één van de onderdelen waarmee de wetgever beoogd de transparantie en bestuurlijke beheersbaarheid van deze functie te bevorderen.

De wet Fido schrijft voor dat samen met de jaarstukken ook de overzichten met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet bij Gedeputeerde Staten moeten worden ingediend. Vanaf 2004 is geen sprake meer van een vaste schuld (langlopende lening), een overzicht betreffende de renterisiconorm is dan ook niet van toepassing.

De kasgeldlimiet (de ruimte voor korte financiering) wordt volgens de wet Fido bij aanvang van het kalenderjaar 2018 gesteld op 8,2%. Wij streven door een actief treasurymanagement (bevoorschotting subsidies etc.) onder de kasgeldlimiet te blijven.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	1e kw 2019	2e kw 2019	3e kw 2019	4e kw 2019
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	1.182.453	1.182.453	1.182.453	1.182.453
Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,2	8,2	8,2	8,2
in een bedrag	96.961	96.961	96.961	96.961

De bijdragen van de gemeenten worden in het 1^e kwartaal ontvangen. Gedurende het jaar vindt er monitoring plaats aan de hand van tussentijdse cijfers.

3. Verbonden partijen

Het Recreatieschap Drenthe kent geen verbonden partijen.

4. Grondbeleid

Vanaf eind 1993 heeft het Recreatieschap Drenthe gronden in bezit. Deze gronden betreffen het Regionaal Geluidsportcentrum aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Het centrum omvat:

- a. een regionaal motorcrosscentrum – groot ca. 10 ha;
- b. een provinciaal schietsportcentrum – groot ca. 15 ha.

Het motorcrossgedeelte wordt beheerd en geëxploiteerd door de motorvereniging Motodrôme Emmen. Het schietsportcentrum wordt beheerd en geëxploiteerd door de stichting Schiet- en Jachtsportcentrum Emmen. De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht aan genoemde organisaties uitgegeven. Jaarlijks ontvangen wij hiervoor erfpachtcanons (zie programmabegroting c.q. programmarekening). Deze canons worden jaarlijks geïndexeerd.

Programmabegroting

(in Euro's)

Categorie omschrijving		Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Baten	Personeel	8.268	6.100	4.180
	Huisvesting	29.519	29.700	29.955
	Overige opbrengsten	64.391	17.000	17.180
	Projecten	55.349	p.m.	p.m.
	<i>subtotaal</i>	157.527	52.800	51.315
	Bijdrage gemeenten in exploitatie	598.000	829.178	847.671
	Fonds Recreatie en Toerisme	241.553	289.597	290.615
	<i>subtotaal</i>	839.553	1.118.775	1.138.286
	Totaal baten	997.080	1.171.575	1.189.601
Lasten	Personeel	467.202	559.000	568.875
	Huisvesting	78.094	78.600	80.175
	Onderhoud	45.496	60.000	61.200
	Overige uitgaven	38.362	10.000	10.200
	Overige uitgaven toer. info voorz.	0	115.178	117.480
	Bestuur	646	500	510
	Bureau	57.209	50.249	51.255
	Afschrijvingen	4.782	1.303	2.143
	Projecten	55.349	p.m.	p.m.
	<i>subtotaal</i>	747.140	874.830	891.838
	Fonds Recreatie en Toerisme	255.073	289.597	290.615
	Totaal lasten	1.002.213	1.164.427	1.182.453
Resultaat voor bestemming		-5.133	7.148	7.148
Onttrekkingen aan reserves:				
Bestemmingsres. fonds R. & T.		13.520	0	0
Bestemmingsres. personele inzet		15.852	15.852	15.852
Bestemmingsres. onderhoud		20.000	0	0
Bestemmingsres. infrastructuur		0	0	0
Toevoegingen aan reserves:				
Bestemmingsres. fonds R. & T.		0	0	0
Bestemmingsres. personele inzet		28.350	23.000	23.000
Bestemmingsres. onderhoud		4.000	0	0
Bestemmingsres. infrastructuur		2.294	0	0
Resultaat na bestemming		9.595	0	0

Toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Baten		
Personeel		Totaal 4.180
Dienstverlening Stichting De Hondsrug Unesco Global Geopark	4.180	
De financiële administratie van de Stichting De Hondsrug Unesco Global Geopark wordt verzorgd door het Recreatieschap Drenthe. Ten opzichte van de begroting 2018 is het bedrag € 2.000 lager. In 2018 werd een extra vergoeding ontvangen voor een deel projectadministratie.		
Huisvesting		Totaal 29.955
Erfpachtcanon regionaal geluidssportcentrum Pottendijk Jaarlijkse ontvangst van een erfpachtcanon van: Vereniging Motodrôme Emmen	2.295	
Stichting Schietsportcentrum Emmen	4.743	
Bijdrage loods uit onderhoud	5.000	
Huurinkomsten	17.917	
Het Recreatieschap Drenthe heeft grond in eigendom, gelegen aan de Pottendijk te Emmen. Deze grond is in erfpacht uitgegeven waarvoor jaarlijks een erfpachtcanon wordt ontvangen.		
Voor de opslag van gereedschap en onderhoudsmateriaal wordt een loods gehuurd in Wijster. Jaarlijks wordt een bedrag van € 5.000 verantwoord als onderhoudskosten. Vanuit de onderhoudskosten wordt een bijdrage gedaan voor de huur van de loods.		
Een gedeelte van het kantoor wordt onderverhuurd aan de Stichting Drentse Fiets4Daagse en Retrospect.		

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Overige opbrengsten		Totaal 17.180
Recreatiecongres	7.140	
Recreatiesociëteit	8.000	
Excursie	2.040	
Het Recreatieschap Drenthe organiseert jaarlijks verschillende bijeenkomsten. Enerzijds voor de deelnemende gemeenten (bestuurders, raadsleden e.d.) in de vorm van een jaarlijkse bestuursexcursie. Anderzijds worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor betrokkenen uit de recreatie- en toerismesector, zowel overheid als ondernemers (recreatiesociëteit en het jaarlijkse recreatiecongres).		
Bijdrage gemeenten in exploitatie		Totaal 847.671
De deelnemende gemeenten betalen aan de gemeenschappelijke regeling, volgens verdeelsleutels zoals vastgelegd in de regeling, jaarlijks een bijdrage aan de exploitatie van de organisatie. In bijlage I staan de bedragen per gemeente.		
Fonds Recreatie en Toerisme		Totaal 290.615
De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks aan de gemeenschappelijke regeling, volgens bestaande bijdrageregeling, een bijdrage aan het Fonds Recreatie en Toerisme. De bijdragen zijn gebaseerd op een vaste bijdrage en een bedrag in samenhang met de toeristische overnachtingen (een deel van de toeristenbelasting wordt feitelijk via het Recreatieschap Drenthe ingezet ter stimulering van projecten in de sector). In bijlage II staan de bedragen per gemeente.		

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Lasten		
Personeel		Totaal 568.875
Brutosalarissen	447.925	
Sociale lasten	134.275	
Het vaste personeel bestaat uit 10 medewerkers en 1 oproepkracht (7,26 fte's). De geraamde bruto salariskosten zijn gebaseerd op de salarisschalen geldend per 1 februari 2018. Daarbij is rekening gehouden met een indexpercentage van 2,5% (inschatting loonontwikkeling), conform kadernota. Ten gunste van deze post vindt jaarlijks een onttrekking plaats vanuit de bestemmingsreserve personele inzet van maximaal € 15.852. <i>Overige personeelskosten:</i> Geraamd wordt: Brutosalarissen naar projecten (1) -23.575 Kosten P&O; administratie door gemeente Assen t.b.v. 11 medewerkers 3.075 Opleidingen/cursussen 5.638 Overige personeelskosten 1.537 1) Bij de uitvoer van projecten kunnen bestede uren worden doorbelast. Dit is afhankelijk van de projectopzet en het bijbehorende subsidieprogramma. Het begrote bedrag is een raming.		

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Huisvesting		Totaal 80.175
Huurkosten	55.080	
Energiekosten	11.220	
Onderhoud pand	612	
Schoonmaakkosten	3.060	
Huurkosten loods	8.160	
Overige huisvestingskosten	2.043	
Het Recreatieschap Drenthe is gevestigd in het voormalige gemeentehuis van Diever, Brink 4b. Het pand (benedenverdieping) wordt gehuurd van Vobeco beheer (tot en met 31/12/2020). De loods (te Wijster) wordt gebruikt ten behoeve van de opslag voor onderhoudsmateriaal.		
Onderhoud		Totaal 61.200
Betreft diverse zaken (w.o. wandel- en fietsroutes, fietsknooppuntennetwerk, geoparkbebording, MTB-routes, ruiterroutesstructuur, kosten wandelvrijwilligers en toiletvoorzieningen recreatievaart). Het Recreatieschap Drenthe heeft via vele projecten een groot aantal voorzieningen gerealiseerd in de openbare ruimte. Het onderhoud van de meeste voorzieningen komt voor rekening van het Recreatieschap Drenthe. Goed onderhoud is noodzakelijk om de voorzieningen kwalitatief goed te blijven aanbieden.		

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	excl. BTW	excl. BTW
Overige uitgaven		Totaal 10.200
Recreatiecongres	7.140	
Recreatiesociëteit	1.020	
Excursie	2.040	
Overige uitgaven toeristische informatievoorzieningen		Totaal 117.480
Toeristische informatievoorzieningen	66.480	
Toeristische informatievoorzieningen Drenthe.nl	51.000	
De uitgaven bestaan enerzijds uit kosten samenhangend met productontwikkeling (productie folders ed.). Anderzijds worden kosten gemaakt t.b.v. het up to date houden van de database welke gebruikt wordt voor www.drenthe.nl (dus digitale informatie).		
Bestuur		Totaal 510
Het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Drenthe vergadert op locatie.		
Bureau		Totaal 51.255
Portikosten	1.020	
Telefoonkosten	2.550	
Reis-, verblijf- en autokosten	9.180	
Representatiekosten	510	
Kantoorbenodigdheden	1.020	
Kopieerkosten	1.530	
Leasekosten	1.122	
Kantinekosten	1.020	
Automatiseringskosten	9.180	
Documentatie en voorlichting	1.020	
Abonnementen/lidmaatschappen	1.428	
Bankkosten	715	
Verzekeringen (1)	10.200	
Accountantskosten	10.200	
Overige kosten	560	

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
(1) dit betreft de volgende verzekeringen: fraude en beroving aansprakelijkheidsverzekeringen twee dienstautoverzekeringen brandverzekeringen persoonlijke ongevallen- en ziekteverzekering		
Kapitaal		Totaal 2.143
Dit betreft de jaarlijkse afschrijvingslast (zie ook bijlage IV).		
Fonds Recreatie en Toerisme		Totaal 290.615
Diverse projecten in het kader van Recreatie en Toerisme.		

Onttrekkingen aan reserves

Bestemmingsreserve personele inzet	Totaal 15.852
Jaarlijks wordt een bedrag van maximaal € 15.852 onttrokken aan deze bestemmingsreserve (conform bestuursbesluit AB). De onttrekking wordt opgenomen in de begroting. Ten tijde van opstelling van de jaarrekening zal worden gezien of de onttrekking geheel of wellicht gedeeltelijk noodzakelijk is.	

Toevoegingen aan reserves

Bestemmingsreserve personele inzet	Totaal 23.000
Jaarlijks wordt een deel van de bijdragen van de gemeenten toegevoegd aan de bestemmingsreserve personele inzet, maximaal € 23.000. Hierdoor kan flexibel worden ingespeeld op nieuwe projecten/ontwikkelingen (conform bestuursbesluit AB)	

Bijlage I

Bijdragen gemeenten 2019 in de exploitatiekosten volgens bestaande bijdrageregeling

		Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Gemeente:	in %			
Aa en Hunze	7,75%	43.113	59.778	61.111
Assen	7,50%	41.721	57.850	59.140
Borger-Odoorn	8,00%	44.502	61.706	63.082
Coevorden	9,25%	51.456	71.348	72.939
De Wolden	6,75%	37.549	52.065	53.226
Emmen	18,00%	100.130	138.839	141.936
Hoogeveen	8,00%	44.502	61.706	63.082
Meppel	4,00%	22.251	30.853	31.541
Midden-Drenthe	10,00%	55.628	77.133	78.853
Noordenveld	7,25%	40.330	55.921	57.169
Ooststellingwerf	7,50%	41.721	57.850	59.140
Tynaarlo	6,25%	34.767	48.208	49.283
Westerveld	7,25%	40.330	55.921	57.169
Totaal	107,50%	598.000	829.178	847.671

De begroting 2018 en 2019 zijn inclusief de bijdragen toeristische informatievoorzieningen.
(in 2017 werden deze bijdragen projectmatig geadministreerd).

Bijlage II

Fonds Recreatie en Toerisme van het Recreatieschap Drenthe per 1 januari 2019.

Gemeente	Overnachtingen	Dagrecreatie	Verblijfsrecre.	Vast bedrag	Subtotaal	Aanpassing	Begroting 2019
Aa en Hunze	1.231.818	9.303	28.023	10.000	47.326	7.163	40.163
Assen	346.736	9.303	3.951	10.000	23.254	6.043	17.211
Borger-Odoorn	1.071.953	9.303	21.628	10.000	40.931	6.973	33.958
Coevorden	1.343.030	9.303	33.402	10.000	52.705	7.903	44.802
De Wolden	275.809	9.303	2.887	10.000	22.190	5.743	16.447
Emmen	335.122	9.303	3.777	10.000	23.080	9.596	13.484
Hoogeveen	75.159	9.303	752	10.000	20.055	6.075	13.980
Meppel	0	9.303	0	10.000	19.303	4.686	14.617
Midden-Drenthe	714.069	9.303	10.531	10.000	29.834	7.174	22.660
Noordenveld	192.980	9.303	1.930	10.000	21.233	5.871	15.362
Ooststellingwerf	259.580	9.303	2.644	10.000	21.947	5.987	15.960
Tynaarlo	286.913	9.303	3.054	10.000	22.357	5.581	16.776
Westerveld	781.818	9.303	12.205	10.000	31.508	6.313	25.195
Totaal	6.914.987	120.939	124.784	130.000	375.723	85.108	290.615

Vaste bijdrage dagrecreatie 120.939

Staffel aantal overnachtingen (verblijfsrecreatie)

1e 250.000	0,010
2e 250.000	0,015
3e 250.000	0,020
4e 250.000	0,030
5e 250.000	0,040
6e 250.000	0,050
7e 250.000	0,060

Vast bedrag besloten in AB vergadering d.d. 12 maart 2008 130.000

De aanpassing is een voortvloeisel uit voorgaande begrotingen (vanaf het jaar 2011) waarbij sprake was van bezuinigingen. Deze bezuiniging werkt nog deels door in de begroting 2019.

Totale bijdragen gemeenten 2019

Gemeente:	Exploitatiekosten	Bijdrage Fonds R&T	Bijdrage 2019
Aa en Hunze	61.111	40.163	101.274
Assen	59.140	17.211	76.351
Borger-Odoorn	63.082	33.958	97.040
Coevorden	72.939	44.802	117.741
De Wolden	53.226	16.447	69.673
Emmen	141.936	13.484	155.420
Hoogeveen	63.082	13.980	77.062
Meppel	31.541	14.617	46.158
Midden-Drenthe	78.853	22.660	101.513
Noordenveld	57.169	15.362	72.531
Ooststellingwerf	59.140	15.960	75.100
Tynaarlo	49.283	16.776	66.059
Westerveld	57.169	25.195	82.364
Totaal	847.671	290.615	1.138.286

Bijlage IV

Investeringsstaat

Omschrijving	Datum	Aanschaf				Afschrijving						
		bedrag	vermeer- deringen	vermin- deringen	totaal	%	totaal per 1 januari	boek- jaar 2019	boek- waarde 1 januari	boek- waarde 31 dec.	rest- waarde 1 januari	rest- waarde 31 dec.
Vervoermiddelen												
Volkswagen 3-VLX-11	1-03-11	19.708			19.708	20,00	16.708	0	3.000	3.000	3.000	3.000
Volkswagen 5-VZK-31	16-10-12	20.250			20.250	20,00	17.250	0	3.000	3.000	3.000	3.000
Aanhanger + wijzer	30-04-15	3.597			3.597	20,00	2.639	720	958	238		
Kantoorinventaris												
Kantoormeubilair	6-02-09	1.245			1.245	10,00	1.229	16	16	0	0	0
Telefooncentrale	1-10-10	11.776			11.776	10,00	9.718	1.178	2.058	880	0	0
Automatisering												
HP Pavillion computer	3-04-17	1.147			1.147	20,00	172	229	975	746	0	0
Totaal		57.723			57.723		47.716	2.143	10.007	7.864	6.000	6.000

Bijlage V

Meerjarenraming 2020-2022

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Baten						
Personeel	8.268	6.100	4.180	4.305	4.434	4.567
Huisvesting	29.519	29.700	29.955	30.554	31.165	31.788
Overige opbrengsten	64.391	17.000	17.180	17.524	17.874	18.231
Projecten	55.349	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<i>Subtotaal</i>	<u>157.527</u>	<u>52.800</u>	<u>51.315</u>	<u>52.383</u>	<u>53.473</u>	<u>54.586</u>
Bijdrage gemeenten in exploitatie	598.000	829.178	847.671	874.086	897.119	920.788
Fonds Recreatie en Toerisme	241.553	289.597	290.615	290.615	290.615	290.615
<i>Subtotaal</i>	<u>839.553</u>	<u>1.118.775</u>	<u>1.138.286</u>	<u>1.164.701</u>	<u>1.187.734</u>	<u>1.211.403</u>
Totaal baten	<u>997.080</u>	<u>1.171.575</u>	<u>1.189.601</u>	<u>1.217.084</u>	<u>1.241.207</u>	<u>1.265.989</u>
Personeel	467.202	559.000	568.875	585.941	603.519	621.625
Huisvesting	78.094	78.600	80.175	81.779	83.415	85.083
Onderhoud	45.496	60.000	61.200	62.424	63.672	64.945
Overige uitgaven	38.362	10.000	10.200	10.404	10.612	10.824
Overige uitgaven toer. info. voorz.	0	115.178	117.480	119.830	122.227	124.672
Bestuur	646	500	510	520	530	541
Bureau	57.209	50.249	51.255	52.280	53.326	54.393
Afschrijvingen	4.782	1.303	2.143	6.143	6.143	6.143
Projecten	55.349	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Fonds Recreatie en Toerisme	255.073	289.597	290.615	290.615	290.615	290.615
Totaal lasten	<u>1.002.213</u>	<u>1.164.427</u>	<u>1.182.453</u>	<u>1.209.936</u>	<u>1.234.059</u>	<u>1.258.841</u>
Resultaat voor bestemming	<u>-5.133</u>	<u>7.148</u>	<u>7.148</u>	<u>7.148</u>	<u>7.148</u>	<u>7.148</u>
Onttrekkingen aan reserves:						
Bestemmingsreserve fonds R&T	13.520	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve personele inzet	15.852	15.852	15.852	15.852	15.852	15.852
Bestemmingsreserve onderhoud	20.000	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve infrastructuur	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves:						
Bestemmingsreserve fonds R&T	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve personele inzet	28.350	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
Bestemmingsreserve onderhoud	4.000	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve infrastructuur	2.294	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	<u>9.595</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Begrotingsgegevens ten behoeve van het BBV

Statutaire naam	Recreatieschap Drenthe
Vestigingsplaats	Diever
Rechtsvorm	Publiekrechtelijke Rechtspersoon: Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling
Activiteit	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme.
Geraamd Eigen Vermogen 1-1-2019	€ 677.373
Geraamd Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 684.521
Geraamd Vreemd Vermogen 1-1-2019 (kortlopend Vreemd Vermogen)	€ 684.622
Geraamd Vreemd Vermogen 31-12-2019 (kortlopend Vreemd Vermogen)	€ 684.622
Geraamde resultaat 2019 (resultaat na bestemming)	€ 0